

IN MEMORIAM. ПРОФЕСОР Д-Р ВЕНЧЕ ПОПОВА (11.01.1931 – 13.03.2025)

Editorial: IN MEMORIAM. PROF. VENCHE POPOVA, PHD (11.01.1931 – 13.03.2025)

Колкото повече четат студентите, толкова по-добре (...). Има текстове, без които човечеството е невъзможно. Нека ги прочетат и да ги помнят. Световите на литературата са безгранични. И това го създава езикът.

Проф. Венче Попова¹

На 13 март тази година от този свят си отиде проф. Венче Попова – дългогодишен университетски преподавател, учен, редактор, преводач и автор на учебна литература.

Венче Попова е родена на 11 януари 1931 г. в град Свищов в семейството на Спас и Христина Попови, където науката и образованието са на висока почит. По майчина линия родът ѝ е свързан с този на Алеко Константинов. Средното си образование проф. Попова завършва в София, в Първа девическа гимназия, като веднага след това е приета като студентка в специалността „Българска филология“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Завършва през 1952 г., а от следващата година записва аспирантура по съвременен български книжовен език под ръководството на проф. Любомир Андрейчин. Защищава дисертация през 1965 г., като още през 1958-а заема редовно асистентско място в собствената си *алма матер*. Специализира сърбохърватски в Белград и Нови Сад. Хабилитира се през 1974 г., а от 1990 г. е и професор в Софийския университет.

Научноизследователската и преподавателска дейност на проф. Венче Попова е свързана най-вече с Факултета по славянски и класически филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, където чете лекционни курсове по стилистика, история на книжовния език, синтаксис и общ курс по български език. В периода 1975 – 1985 г. води курсове по стилистика и история на книжовния език и в Пловдивския университет, преподавала е и в Шуменския университет „Еп. Константин Преславски“.

Международната ѝ преподавателска активност се свързва с курсове, провеждани в Ягелонския университет (Краков) в периода 1964 – 1966, Регенсбург (1978), Сидни и Мелбърн (Австралия) през 1985. Води курсове по български език в университетите в Упсала и Стокхолм – от 1975 до 1978 г. Членува в различни организации, сред които Съюзът на българските журналисти, Съюзът на преводачите, Международната комисия по славянски книжовни езици, председателства и Българо-полската комисия за съвместна филологическа дейност. Дълго време е и директор на Международния семинар по български език и култура².

Професор Венче Попова остава като наследство стотици статии, посветени на различни въпроси от областта на стилистиката, историята на книжовния език, езиковата политика и др. Автор е на няколко книги, сред които „Стилистична функция на някои категории думи в художествената литература“ (1979), „Българската стилистика до 50-те години на XX век“ (1994), на различни помагала по история на българския книжовен език и стилистика. Публикувани в нейно съавторство са изследванията „Език и стил на Христо Ботев“ (1985), „Чудесата на детската реч“ (1995) и др. Венче Попова е и съставител на редица сборници и христоматийни издания като „Българските писатели за родния език и художественото слово“ (1973), „Строители и ревнители на родния език. Пантеон“ (1982)³. Към научната и издателската ѝ дейност трябва да се прибавят и участията ѝ в редакционни колегии, множеството рецензии на дисертационни

¹ Цитатът е от интервюто с проф. В. Попова, публикувано в сп. „Съвременна лингвистика“, бр. 2, 2019, с. 154

² Повече за дейността на проф. Попова може да бъде прочетено в текста, посветен на юбилеите на Венче Попова, Петър Пашов и Тодор Бояджиев: Влахова, Р. Юбилейна конференция в чест на проф. Венче Попова, проф. Петър Пашов и чл.-кор. проф. Тодор Бояджиев, *Електронно списание LiterNet*, 10.02.2007, № 2 (87) https://liternet.bg/publish19/r_vlahova/iubilejna.htm

³ Пълният списък на научната продукция на проф. Попова, както и на личната ѝ кореспонденция може да се открие в университетския архив на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Фонд 47, Опис 1.

трудовете, научното менторство на докторанти, някои от които днес са утвърдени учени в областта на българската филологическа наука.

Постига много и с преводаческата си дейност. Развива българо-полските културни отношения, не само с председателстването на Българо-полската комисия за съвместна филологическа дейност, но и чрез преводите си (вж. например повестите „Провинциален романс“ и „Градината на господин Ничке“ от Корнел Филипович).

С безрезервната си вяра, че всяка дума има свой собствен живот в процеса на развитието на езика – живот, който трябва да вълнува не само филолозите, а всички; с трудовете си, с яркото си присъствие в академичния живот на множество студенти професор Венче Попова безспорно оставя незаличима следа в българската наука.

©Редакторите на сп. „Езиков свят“

©The Editors of “Ezikov Svyat”